Ч. 207 (11.075). Львів, вівторок 17. травня 1927. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10. II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Сподівана несподіванка.

Львів, 16. травня 1927.

Несподіванкою можнаб сміло назвати те, що сталося в льондонському торговельному представництві СРСР. Можнаб назвати, якби не та обставина, що на таку несподіванку були напевно здавна приготовані і більшовики й англійці. До тогож не перша це того роду „несподіванка", коли пригадаємо собі недавню ревізію в радянському посольстві в Пекіні та ще давнішу в торговельному представництві у Берліні. З уваги на те теперішню ревізію у Льондоні слід вважати сподіваною несподіванкою.

Несподіваною в повному того слова значінні була ця „несподіванка" лише для засідаючої тепер у Женеві, скликаної Лігою Націй, економічної конференції. Вістка про ревізію у льондонському торговельному представництві СРСР мусіла зокрема зробити дуже немиле враження для радянських учасників конференції та поставила їх у дуже незавидне положення. Саме на тій конференції доказував Сокольніков і Осінський, що СРСР зі своєю „соціялістичною" господаркою може дуже добре розвиватися побіч держав з капіталістичною господаркою і що між ним і тими останніми не може бути ніяких річевих перепон для правильних економічних взаємин. Така заява зробила навіть помітне враження на всіх учасників конференції, бо вони сподівалися від радянських делегатів не того, а звичайних пропагандистичних промов на славу комунізмові та його диктатурі. Тимчасом делегати підійшли до справи зовсім річево, бажаючи очевидно таким чином підготовити психічне підложе для конкретних економічних пропозицій. І хоч дотеперішній хід конференції не робив нікому, а тим менше більшовикам, поважних надій на злагіднення економічних болів, то всеж співпрацювали на ній представники двох суперечних світів. І як у 1921 р. виїхали радянські делегати з Женеви з готовим рапальським договором, так тепер могли і з Женеви привезти зі собою якийсь бодай сепаратний економічно-торговельний договір з одною з учасниць конференції. Одначе льондонські випадки мабуть перекреслили навіть такий успіх радянської делегації в Женеві.

Англія підібрала для свого енергійного кроку дуже несприятливий для СРСР момент, несприятливий передовсім з уваги на ту конференцію. Відомости про те, що в торговельнім представництві СРСР найшла англійська поліція богато компромітуючого матеріялу, що з торговлею нічого спільного не мав, а за те підсилював комуністичний рух в Англії та підтримував або й керував усею підготовкою революції в тій країні, дали для учасників конференції свіжий аргумент, що з більшовиками навіть економічно співпрацювати не можливо.

Колиж приглянутися не економічним, але політичним наслідкам того, що сталося в Льондоні, то слід перш за все ствердити, що це черговий поличник, чергова зневага СРСР, як держави. Нарушення екстериторіяльности більшовицького посольства в Пекіні, яке приняла московська державна влада з легким серцем до відома і навіть гідно на нього не зареагувала, створило цікавий прецеденс, що радянські представництва чи їх екстериторіяльність можна нарушувати безкарно. Цей прецеденс використали англійці у відношенні до торговельного представництва. По пекінських випадках у радянському посольстві писали ми, що СРСР напевно зареагує на цю зневагу збройно. Та ми помилилися. Важко нам тому твердити щонебудь і тепер про те, як зареагує СРСР на льондонську зневагу. Невже і її сховає до кишені як пекінську та заявить ляконічно, що не дасться „спровокувати" на ніяку війну? А при тім задовольниться висилкою протестаційної ноти? — Можна надіятися, що тим разом радянські урядові кола зареагують на цю дипльоматичну зневагу далеко серіозніше.

Англійські державні мужі вже заявили недвозначно, що по підсумках компромітуючого матеріялу, одержаного в наслідку ревізії, Англії прийдеться зірвати торговельний договір зі СРСР. Тут слід ствердити ще одну обставину, яка матиме велику вагу у формуванні протибільшовицьких настроїв у самій Англії. Саме під цю пору відбуваються в англійському парляменті дебати над урядовим проєктом страйкового закону. Консервативний уряд Болдуїна хоче при допомозі такого закону спаралїжувати можливість таких монстр-страйків, що мали в Англії місце досі. Над законопроєктом розгорілася завзята боротьба між соціялістами й урядовою більшістю. Ясно, що остання ревізія з обильними, як твердять пресові інформації, і немилими для комуністів наслідками допоможе консервативному урядові не тільки провести закон, але побільшить ряди проти більшовицького фронту в Англії. Отже і з уваги на внутрішнє положення консервативний уряд підібрав для ревізії дуже підхожий і корисний собі момент.

Та якби там не було, то здавна натягнуті відносини між Англією і СРСР тепер дуже загостряться. Чи доведуть вони аж до якогось збройного конфлікту тепер — не думаємо. До нього не дійде з тих самих причин, з яких не дійшло до китайсько-радянського конфлікту. Та всеж ця нова подія приспішить дальше збирання і консолідацію Англією усіх протибільшовицьких сил не тільки в Европі, але й поза нею. Це одно станеться напевно і ніяка сила мабуть уже не спинить підготовчого процесу, який у майбутньому, може й не далекому, мусить довести до генеральної розправи між СРСР і Англією, чи краще усім т. зв. капіталістичним світом. Звязана нині політично та економічно зі СРСР своїми договорами Німеччина теж буде примушена в ході того підготовчого процесу здецидуватися з ким їй солідаризуватися на випадок конфлікту — зі СРСР, чи з Англією.

Словом, не зважаючи на всі, скликувані Лігою Націй економічні, політичні, мирові чи розоружуючі конференції, йдемо всі на стрічу новій страшній европейській і світовій завірюсі, що людству і людській цивілізації напевно чести не принесе. Найнесимпатичнішою та найбільше компромітуючою повоєнні потуги являється в перспективі таких майбутніх подій теперішня „миротворча" роля Ліги Націй. Скомпромітована вже стільки разів ця штучно склеєна установа мабуть і тоді буде істнувати на те, щоби давати свою санкцію на всякі насильства, надужиття і нарушування трактатів сильними, що її до життя на те тільки й покликали.

Моральна санація і варшавські вибори.

(Від нашого кореспондента.)

Варшава, 13. травня 1927.

В той час, коли в самоврядуванні Східної Галичини має наступити перелом, коли, дарма що на основі анахронічної реакційної куріяльности, та всеж має прийти виборча громадська влада на місце безвідповідальної комісарщини, що ширила безладдя та анархію і руйнувала громадське добро, Варшава теж стоїть напередодні самоуправних виборів, але вже 5-ти прикметникових, на основі розпорядження першого премієра відродженої Польщі Морачевського. Галицького населення не вважається, видно, зрілим до користування з примітивних здобутків демократії. Річ ясна, що тієї мірки не можна приноровити до мешканців (велико) державної столиці, себто громадян із високим вичуттям своїх новочасних прав і обовязків і високим політичним вишколом. Зрозуміння, мовляв, вартости демократичних свобод настільки всестороннье у таких варшавяків розвинене, що немає страху, аби вони ці свободи викривили й ними зловживали на шкоду самої ідеї демократизму. Вправді маршалок Пілсудський, знаменитий знавець своєї батьківщини і своїх земляків, твердив, що „розпаношилася у Польщі нікчемність людська", а „демократичні свободи були надужиті так, що можна було зненавидіти цілу демократію", — але все це сказано недурно в часі минулому. Так було перед роком, у часах „завеликої неправди". Нині є цілком інакше, бо нині точнісько **р о к о в и н и** воскресення правди *на* 600 трупів і 2000 ранених.

Точнісько в-рік після революції, піднятої в імя боротьби проти партійництва, проти „міжпартійної парцеляції держави" і „божевільної нісенітниці партійного ключа" (фразеольогія більшого пілсудчука від самого Пілсудського, п. В. Стпічинського, „Ґлос Правди" з 12. ц. м.) стає до суперництва у виборах до міської Ради м. Варшави 26, словами: двацять шість виборчих списків. Варшава має 1 міліон мешканців, з чого мало-що понад 50 прц. поляків, щонайменше 40 прц. жидів і решту „інородців", цілком назовні непомітних і не граючих жадної ролі у культурному й суспільному житті міста. Бачимо що столиця подібна своєю національною структурою до цілої держави в тому немаловажному пункті, що „пануюча більшість" є відсотково дуже маленька. Є теж деяка схожість у „політичній злости", яка проявляється у близько трьох десятках „партій". Із тих „партій", під якими маємо право вважати самостійні лісти кандидатів, є окремі „партії": шоферів (ч. 6), фірманів (ч. 19), власників вірительностей (ч. 7) і жидівських каменичників і окремо католицьких каменичників... Є такі лісти, які в першій хвилині були загадкою для самих варшавських редакторів, цілком здезорієнтованих тією навалою кандидатів на батьків міста... Найкомічніше, що майже кожна ліста є „бльоком" чи „обєднанням", себто виступає під гаслом обєднання, славлючи себе, як цього обєднання промотора. І так нпр. **ж и д и**, які мають аж **д е с я т ь** власних ліст (дуже характеристичне для реклямованої жидівської одностайности фронту) мають „Демократичний **Б л ь о к**" (ч. 15) і „Релігійне **О б є д н а н н я**" (ч. 15) і „Безпартійний **Б л ь о к**" (ч. 21) і „Національний **Б л ь о к**" (ч. 16). Польська ендеція іде в „бльоку" з хадецією і монархістами (ославлена стара „хієна" ч. 12) — при чому монархісти мають ще одну окрему лісту. Травневі санатори, поки зліпили „**О б є д н а н и й** комітет уздоровлення міської господарки" (ч. 25), виступали аж трьома групами, про які світ уперве довідався, а навіть кооперативи льокаторів виставили окрему „обєднану" лісту (ч. 26).

Відкіляж при стількох „бльоках" така сила ліст? Окремо йдуть і П. П. С. (ч. 2) і „безпартійні передмістя Варшави" (ч. 3) і НПР (ч. 11), окремо т. зв. „дробнерівці" (Незал. Соц. Партія) (ч. 14) і окремо комуністи (ч. 10), а з жидів — є самих соціялістичних окремих ліст аж 3 (Бунд, Поалей-Сіон, правиця і Поалей-Сіон, лівиця). При такій обильності ліст здавалось би, що нема мешканця, який не мав би „своєї" лісти, на яку побіжить голосувати і що така діференціяція є теж доказом величезного зацікавлення виборами. Нічого подібного! Чуємо з усіх боків, що „по-правді нема ані одної пристойної і симпатичної лісти" і бачимо скрізь — **б а й д у ж і с т ь** до виборів.

Оця байдужість виборців видна була нпр. на відносно дуже нечисленній скількости тих, які ходили провіряти, як вписано їх на списки управнених голосувати, чи ні. Скидати-ж це на їхнє довіря до справности й солідности складаючих списки ніяк неможливо, бо навіть „Епока" п. Бартеля присвятила цілу статтю балаганові з укладанням ліст. І, судячи по настроях, коли вони не зміняться, на що не виглядає, то з управнених до голосування, голосуватиме не більше 50 процент (при останніх виборах до міської Ради в травні 1916 року голосувало 72 процент управнених, але той великий відсоток повстав з того, що взагалі на 941.000 мешканців мало право голосувати лише 133.000 !).

Загал до виборів цілком байдужий. Метушаться лише кандидати, але факт, що їх метушня не робить на загал жадного враження або мінімальне, свідчить, що на кандидатських лістах виписано теж голос сторонників тієї лісти, на яку голосуватиме може ще тих 200 осіб, що лісту підписали. Тому теж ніхто поважно не трактує усіх 26 ліст. Голоси розібються поміж ендеків, пепесів, жидівських народників, бундівців і комуністів; що до цих останніх, то їхню лісту (10) уневажнено і мабуть вони кинуть свої голоси на згадану вище лісту „дробнерівців". Щойно після названих груп можна казати про евент. успіх ліст „санаторів".

Таким робом бачимо, що рік панування протестантів проти надмірного партійництва не залишив у столиці держави жадного не можна назвати успішного сліду. Не можна назвати успішного сліду.

ком „санації“ хапчивости і заїлости гуртків, що змішали поняття інтересів свого стану і своєї кляси з суто політичними гаслами. Не належить теж до позитивних наслідків минулорічної революції тої інерції і збайдужілости до громадських справ, яка розлилася широким морем довкола скалистих, зловіщ і безплідних острівців, яких вирінуло зате богато більше, ніж було перед роком. (нараховують від року у Польщі 11 нових польських партій!). А вже щодо „нікчемности людської“ у громадському житті, проти якої тріскотали рік тому кулемети на варшавських вулицях, то шкірить вона страхітливо зуби при безчисленних „кавал-ах“ — як кажуть у Варшаві, — себто дрібних тактичних ходах, звязаних із нинішніми виборами, моментів без ширшого значіння, впроте надзвичайно характеристичних своєю — безхарактерністю. І так напр. вже вночі перед першим днем зголошування ліст делегати попоходили під двері центрального виборчого комітету в товаристві — сильних боївок, згори припускаючи бійку під дверима... за „добре“ чергове місце! Завдяки такому „кавал-ові“ позбавлено ендеків їх укоханого „8-го“ числа, яке вже має свою погану історію. Таких історій з „нумерками“ була тьма. Нпр. довго ніхто не хотів приймати 11-го ч. лісти, аби не стояти поруч із 10-кою комуністів; а коли прийшла черга на 13-ку то від 4-ої год. попол. делегати ріжних партій ждали в передпокою Центр. Виб. Бюра до вечора на аматора 13-ки з лістами в кишенях і таки розійшлися, щоби слідуючого дня заповнити чергове 13-те число фіктивною лістою, згори призначеною на уневажнення!... Дрібничкова безхарактерність виписана на демагогічних назвах поодиноких ліст, вона ллється відрами помий, виливаних собі взаємно у відозвах, статтях і летючках суперників...

Який яскравий образ моральної санації, що святкує нині свої роковини!

І. Кедрин.

Поможім здвигнути дім-захист для українських письменників і журналістів у Яворі. Засвідчім ділом зрозуміння важкої культурної праці і виявім свою вдячність українським робітникам пера!

Жертви слати на адресу: Львів, Підвалє 7, Земельний Банк Гіпотечней, книжечка ч. 1141.

еред громадськими виборами.

„Покривджені“ дідичі.

Перед кількома днями польська преса принесла з Варшави відомість, що делегація польського „народового“ табору, в особах послів Строньского, Бриля і Заморського, інтервенювала у віцепрем. Бартеля в справі громадських виборів у Сх. Галичині.

Делегація звернула увагу віцепрем. Бартеля, що на основі обовязуючих законів власник двірського простору (дідич) входить до громадської ради як вірилїст (без вибору), а крім того його податок входить в суму податків при укладанні виборчих ліст. Уряд видав обіжник, щоби при громадських виборах не брати на увагу прав дідичів, що спираються на оплачуванні податків, а це може зовсім змінити вигляд громадських рад у Сх. Галичині. Делегація зазначила, що обіжник — мовляв — не має правного уоснування. Віцепрем. Бартель обіцяв розглянути цю справу.

Громадський закон для Галичини в § 16 постановляє, що член громади, який оплачує щонайменше 1/6 (одну шесту частину) всієї суми безпосередніх податків в громаді — має право без вибору бути членом громадської ради. За австрійських часів такий випадок був рідкістю, бо двірські простори творили окремі від сільських громад адміністраційні одиниці. На основі польського закону з 26. липня 1919 наступило обєднання двірських просторів з громадами, а тим самим стало актуальним приноровлення § 16 гром. закону про вірилїстів в гром. радах. Таким чином дідич входить в склад громадської ради без вибору, і то виключно на основі оплачуваних ним безпосередніх податків. Не з інших причин, не на основі особистих кваліфікацій, не на основі освітнього цензу, тільки на основі маєтково-податкового цензу.

Однак „некоронований“ диктатор „Всх. Малопольски“ М. Прушинський добачив польську „кривду“ в тому, що дідичі — крім вірильного місця — не вибирають ще хоч половину міської ради, а наслідком того розпучливого голосу була делегація хієнських послів у віцепрем. Бартеля з протестом проти „безправного“ обіжника. Польські „організації народові“ бажають такої інтерпретації гром. закону для Галичини, щоби дідичі не лише входили до гром. рад як вірилїсти, але щоби на основі оплачуваного податку вони брали також участь у виборах. При куріяльній системі, де рішає сума оплачуваних податків, дідичі, крім вірильних місць моглиб іменувати радних з цілого першого, а може і другого кола, розуміється — якби приняти „народову“ інтерпретацію. Ясно, що це крайній абсурд, бо — як уже зазначено — дідич входить до гром. ради без вибору тільки на основі оплачуваного податку. „Народова“ інтерпретація має на меті з того самого титулу надати дідичам ще й право вибирання, вірніше: право призначування (іменування) третини або половини радних. Було би це подвійне право з одного титулу з безмежною плюральністю. Очевидно, тоді вибори були би зовсім зайві, бо фактично вони нічого не змінювалиб в положенні громад. Навпаки, вони ще погіршувалиб навіть дотеперішній комісарський режім. Колиб нпр. у селі найшлося двох дідичів (а є й такі села), то вони іменувалиб радних в трьох перших колах, вони панувалиб над громадою, розпоряджалиб її добром. Приняття „народово“ — правної інтерпретації при громадських виборах булоб фактично поворотом до панщизняних часів, до домініяльної влади в громадах.

Сумніваємося, щоби до такого абсурду допустив який-небудь уряд, навіть польський і то навіть з огляду на „народовий стан посідання“.

Ще про виборчі права професійних вояків.

Відомість про поширення виборчих прав до самоврядувань на професійних вояків подана польською пресою і зреферована нами, є остільки неповна, що виборче право (активне і пасивне) інтерпретаційно розтягнено на старшин і підстаршин польської армії тільки на території б. Конгресівки, а не на території всієї сучасної Польщі. Поширення цього права не обовязує на території Галичини.

Справді, дивна держава, в якій в поодиноких провінціях обовязують окремі і наскрізь протилежні виборчі закони до самоврядувань, оперті на відмінних принципах. Поширення виборчого права до самоврядувань на професійних вояків на одній території держави попереджує поширення того права і на інші провінції. Зрештою, є це втягання війська в активну політику, а далі хаотизація громадянського життя із защіпленням в нього фізично мілітарного чинника.

„Рідна Хата“ в Холмі.

Пять літ діяльности Т-ва.

Вже пять літ добродійне товариство „Рідна Хата“ в Холмі і його філії, розсіяні по Холмщині і Підляші, несуть матеріяльну і духову допомогу вбогим українським народнім масам.

Варто отже застановитись над розвитком діяльности товариства, над його поширенням і над його досягненнями за той час.

По сьогоднішній день матірне т-во „Рідна Хата“ в Холмі має 84 філії по отсих повітах: холмський 19, грубешівський 17, томашівський 14, красноставський 2, любартівський 2, більський 3, володавський 26, константинівський 1.

В дні 31. грудня 1926 р. товариство мало членів 1.374, а з них зачислено було до централі 68, а при філіях згуртовано було 1306. Зі всього числа членів було мужчин 1076, жінок 298. Членів у віці до 28 літ було 875, від 28—40 літ було 525, понад 40 літ було тільки 64.

Бібліотек по філіях було 50 з [illegible] книжками. Окремо ходили в мандрівні бібліотеки львівської „Просвіти“. Аматорських гуртків при філіях було 18, національних хорів 31. Вистав за 1926 рік уладжено при централі 1, по філіях 64. Відчитів і курсів уладжено за 1926 рік 29 (ткацькі курси в Холмі і в Парипсах). Концертів-вечірок було 3 у честь І. Франка.

„Рідна Хата“ мала власні доми (Володимирщина) і 7 в будові.

На провесні ц. р. товариство закупило

ІВ. НІМЧУК. 4)

Культ поляглих героїв.

Реферат на установчих зборах „Т-ва охорони воєнних могил“ у Львові.

(Докінчення.)

Упорядкування й охорона могил українських поляглих — це основне завдання нашого Товариства. Досі вдоволялися ми щорічним упорядковуванням тих могил перед Зеленими Святами — під постійні пригадки преси. Тепер мусимо довести до того, щоб могили наших борців були не тільки впорядковані, але й відповідно збережені, утревалені. А найпевніше і найкраще збережемо їх для грядучих поколінь тоді, коли на могилах народніх героїв здвигнемо памятники з тревалого матеріялу, а принайменше уфундуємо на них камінні плити з відповідним написом. На це може здобутися кожна, навіть найменша, найбідніша громада. Бо — на мою думку — наші громади повинні ставити такі памятники чи плити власним коштом, не відкликаючись по жертви до загалу. Вимок може бути допущений тільки там, де є дуже богато могил і де це булоб на одну громаду понад силу.

Щож до увіковічнення памяти поляглих односельчан, то порадно було би, щоб кожне село висипало в себе на відповідній площі високу могилу і щоб на ній будувало памятник. Таке сипання могили всіми членами громади має небуяке виховуюче значіння і лишиться на довгі часи в памяти громадян. Де це неможливе або звязане з надто великими трудноцами чи перепонами, там слід уфундувати в церкві або в Народнім Домі принайменше таблицю з тревалого матеріялу (мармору, каменя або заліза), на якій булиб вириті імена всіх поляглих з дотичної місцевости.

Про памятники треба сказати одно: нехай вони будуть навіть найскромніші і найпростіші, але нехай нікого не разять, нехай промовляє з них вроджена нашому народові краса й естетичний смак. Це хіба заслужили собі у нас наші незабутні борці! При тому слід нам уважати, щоб написи на памятниках були в чистій літературній мові і щоб у них було конче зазначено, що погибші — сини українського народу, що згинули за Україну. Слова: Україна, український мають свою вагу особливо в нинішніх часах і цього не треба ближче пояснювати.

Наш моральний обовязок.

Окремо хотів би я звернути увагу на те, що наше Товариство матиме моральний обовязок зацікавитися й могилами тих українців, що померли на чужині, зокрема в центральній Европі, хоч це по статуту не входить в обсяг нашої діяльности. Наші стрільці-скитальці здвигнули зі своїх скромних засобів для своїх померших товаришів по ріжних місцевостях Чехословаччини (так само, як вояки армії УНР. по ріжних місцевостях корінної Польщі) кілька справді гарних памятників, що роблять зовсім культурне враження. Але в такій прим. Австрії померли в часі війни десятки тисяч наших людей по ріжних таборах і небавком не стане й сліду з їх могил, якщо ніхто цією справою не зацікавиться. Ось величезний цвинтар у Ґмінді, на якому є похованих 36.000 виселенців та інтернованих, очевидно переважно наших людей (були там ще й словінці і чорногорці), мають небавком переробити на парк, бо минає вже десять літ, як там поховано останніх небіщиків. Як гарно було би, якби на відповіднім місці того парку поставлено відповідний памятник, що нагадував би кожному ту Голгофту нашого народу, що її він перейшов за дротами Ґмінду! А те саме треба сказати і про інші табори мук і сліз, в яких каралися ще так недавно тисячами наші люди, наші виселенці, втікачі, інтерновані і конфіновані: Хоцень (Чехія), Вольфберґ, Оберголябрун, Ґредінґ і Талергоф (Австрія). По всіх тих і інших місцевостях померли сотки й тисячі наших неповинних людей, а нині їх могили зрівнані в землею і якось ніхто не подумає про відповідне утревалення наших мук і страждань на тих місцях. Навіть окремий „Комітет Талергофців“ не спромігся на якийсь памятник там, де в страшних злиднях і муках сконали майже дві тисячі наших людей.*) Через віденську гр.-кат. парохію моглиб ми безперечно в цій справі дещо зробити. — Таксамо повинні ми вже раз зробити лад з домовинами пок. Вітовського і Чучмана в Берліні.

Закінчення.

Я сказав уже вище, що статут нашого Товариства дає нам широкі можливости праці, до якої повинен забратися весь наш загал. Не ждати нам на нікого, бо ніхто за нас тої роботи не зробить! Все досі занедбане повинні ми направити, надолужити! І навчімся вже раз не шукати за оправдуваннями, не звалювати всієї вини за несповнення свого обовязку на інших, на перепони чи заборони влади. Нема таких перепон, яких свідомий нарід не міг би побороти, тимбільше в такій справі, як опіка над могилами поляглих, що є признаним правом і навіть обовязком кожного народу всюди в світі! Німці й інші народи на заході упорядкували в себе з власного почину могили всіх своїх бувших ворогів; того ми від своїх сусідів не хочемо і не вимагаємо. Тим більший отже наш обовязок супроти своїх поляглих борців і їх світлої памяти.

Колиж виконаємо наш святий обовязок, коли впорядкуємо як слід наші воєнні могили, коли весь наш край покриється тревалими памятниками і памятковими таблицями в честь борців за волю України, — то ми зробили велике діло.

---

*) Отже в таборі виселенців у Ґмінді померло більше як вдесятеро стільки наших людей, що в таборі інтернованих у Талергофі!

змогу під будову дому „Рідної Хати" в Холмі і придбало вже дещо будівельного матеріялу. Лише заповільне складання жертв не дозволяє „Рідній Хаті" приступити негайно до будови власного дому.

Ці дані слід усвідомити собі, щоб мати поняття, яку реальну вартість представляє собою товариство. Треба підчеркнути, що розріст товариства в 1926 р. в порівнанні з 192 і 1925 рр. був дуже інтенсивний, бо зріст числа членів і філій майже тричі перевищив попередні роки.

Беручи під увагу місцеві відносини, то на перше місце зі всіх повітів вибивається Волинщина, бо там засновано найбільше філій і збудовано вже 2 власні доми. Видно, що там є найбільш свідомий і активний елемент, що відчуває вагу ріднохатянської справи, має волю і вміє свої бажання переводити в діла.

В інших повітах справа представляється далеко сумніше, але всеж таки всюди слідно деякий поступ. В цьому році активність ріднохатянських робітників повинна зрости вдесятеро!

Після ревізії в більшовицькій торг. місії.

Льондон, 15. травня 1927.

Ревізію в більшовицькій торг. місії переведено на основі закону про шпіонажу. З бюр департаменту одного англійського міністерства пропав був важний звіт міністерства війни. Поліція розвідалася, що той документ має вже одна більшовицька інституція в Льондоні.

Підчас ревізії в будинку більшовицької місії викрито богато огнетривалих кас, вмурованих у бетоновий фундамент будинку. Урядовці тов. „*Arcos*" отворили всі каси, за вимком двох; казали, що ті є власністю більшовицької торг. місії, яка користується правами незайманости. Власти, що переводили ревізію, визначили більшовицьким урядовцям речинець отворення каси. В 6. год. веч. минув речинець і поліція під проводом інжинірів взялася до праці. Робітники при помочі приладу до ломання мурів із силою 300 НР дістались до бічних стін тресору через бетоновий мур, грубий на 7 стіп. В 1. год. вночі усунено щойно часть бетонового муру, а над раном вдалося дістатись до тресорів. 45 агентів тайної поліції і студенти, що знають російську мову, перечитують знайдені документи — а є їх 7 тон.

Більшовицьке представництво у Льондоні вислало курєра до Чичеріна (який тепер є у французькій Рівєрі) зі справозданням про ревізію.

Є чутки, що торговельний представник СРСР. у Льондоні Розенгольц покинув Льондон і відїхав до Москви.

Льондон, 16. травня 1927.

Більшовицьке пресове бюро висловлює обурення з приводу ревізії в бюрах тов. „*Arcos*" та каже, що компромітуючі документи, найдені в більшовицькім бюрі, англійська поліція могла підкинути підчас ревізії. Комунікат каже, що забрані поліцією папери і шифровий ключ є особистою власністю шефа більшовицької торг. місії Хінчука.

І в Японії арештують більшовиків.

Льондон, 15. травня 1927.

Із Токіо повідомляють, що тамошня поліція арештувала богато москалів і японців, підозрілих у комуністичній діяльности. Рівночасно заведено строгу контролю у пристанях.

Вічевий рух.

Повітове віче Обєднання в Бродах.

В дні 9. травня відбулося в Бродах віче, скликане Пов. Комітетом Обєднання. Велику салю Музичного Товариства виповнили вкрай вічевики, так, що присутних нараховувано до 600. Вічем проводив голова Пов. Комітету, сел. Олександер Вислоцький, реферував адвокат д-р Чировський про виборчу ординацію до громад і делеґат Центрального Комітету Обєднання о. прелат Куницький про політичне положення українського народу. О. Куницький виясняв у своїй річевій промові програму Національного Обєднання та його відношення до поляків, до партії хлібоїдських (У. Н. С. та до інтернаціональних (сельроб). З особливим зацікавленням вислухано виводів промовця про відношення Обєднання до Радянської України і до польської держави і ті виводи стрінулися з загальним признанням вічевиків. Принято три резолюції: Віче заявляється за програмою Національного Обєднання, взиває, щоби всі жінки взяли громадну участь у виборах та осуджує діяльність хлібоїдів і сельроба. На вічу виявилась цілковита однозгідність поглядів, хоч хлібоїди і сельроби підготовляли демонстрацію і зібрали були чимало своїх прихильників на салі. Пробував боронити хлібоїдів бувший провідник сельроба Назаревич, тепер визначний член У. Н. С., одначе без найменшого успіху. Як бачимо, члени сельроба знаходять правильний шлях, переходять зпід московської опіки до польської.

Виказалося взагалі, що сельроби і хлібоїди тратять з кожним днем всякі впливи в Брідщині. Навіть на вічу, яке задумували вони розбити, не поважились протиставитись представникам Національного Обєднання. Заступлених було на вічу 40 сіл повіту. Присутні були переважно селяни, вражала відсутність священиків та молоді. При кінці віча, в часі співання національних гимнів, правительственний комісар розвязав віче.

Довірочна нарада Нац. Обєднання в Дрогобичі.

Дня 2. травня відбулася в Дрогобичі довірочна нарада делеґатів усіх сіл і міста Дрогобича, скликана Повітовим Народнім Комітетом УНДО. На нараду прибув делеґат Центрального Комітету УНДО о. прелат Куницький. Прибувших було 462 селян, делеґатів майже всіх місцевостей дрогобицького повіту. Незаступлені були лише далекі гірські села. Отворив нараду д-р С. Витвицький, голова Повітового Комітету, покликавши до президії п. Іванчука Івана з Трускавця, Сильвестра Бойка з Гаїв Нижних, а на секретаря п. Шмігельського з Дрогобича. Голова вказав на вагу теперішнього моменту з огляду на близькі вибори до громадських рад, взивав до карности і солідарности в імя всім спільного найвищого національного інтересу, в імя клича: На українській землі — влада українському народові! Другий бесідник д-р І. Блажкевич у дуже вичерпуючім і приступнім рефераті пояснив присутнім основи австрійської виборчої ординації і додаткові постанови польської ліквідаційної комісії. Третій бесідник, о. прелат Куницький, спинився перш усього над ріжницею між національним і комуністичним світоглядом, зясував становище української національно-політичної думки, репрезентованої на зах.-українських землях політичною організацією УНДО., до Радянської України та закінчив виводами, яке становище при надходячих виборах повинні заняти українські політичні партії. Кожний українець, коли тільки він себе українцем почуває, повинен залишити на боці свої групові, професіональні і вузько-партійні інтереси, а виконати те, чого жадає від нього добро нації: голосувати при виборах лише на чесних українців і тим виповнити наказ своєї совісти, карно віддавшись приказам національної організації. Палку промову о. прал. К. переривали присутні частими оплесками. Нарада закінчилася постановами, що всі присутні мають в найближчих днях потворити по своїх селах виборчі комітети і подати їхній поіменний склад Повітовій Народній Організації до відома.

Нарада в Комарні.

Дня 9 ц. м. відбулася заходом Пов. Нар Комітету довірочна нарада членів Українського Нац.-Дем. Обєднання в Комарні. На зборах явилося 85 відпоручників із 25 громад судового повіту Комарно. Нараді проводив гром. Утриско Осип і Муцин Володимир, секретарював гром. Ганущак Іван з Татаринова. Реферат про теперішнє положення українського народу під Польщею та про виборчу ординацію до громадських рад виголосив голова Пов. Комітету, господар з Ялимчиць гром. Тершаковець Гринь; доповнюючий реферат з деякими поясненнями, потрібними при виборах, мав гром. Утриско Осип, адвокатський канд. з Комарна. Намічено пляни організаційної праці в повіті у звязку з надходячими виборами. Найближчі віча відбудуться в громадах: Березець-Нове Село, Попівці-Подольці, Свяцуша-Монастирець-Мости, Сусулів-Голодівка, Рибачів-Новосілка Горожанна Мала.

Акція у Войниловщині.

У войнилівськім повіті зауважується дуже солідно підготовану передвиборчу працю. В цілім ряді сіл войнилівського району відбулись уже передвиборчі наради і намічуються на днях скликати нові. Зацікавлення громадськими виборами в цілім повіті значне. На нарадах в Дорогові в дні 6-го травня, отже в робучий день, явилося звиш 70 селян, на нарадах у Войнилові було понад 100 присутних. Наради в цілім повіті скликує Повітовий Комітет Обєднання, а реферує на них справу виборчої ординації до громад голова Пов. Комітету п. Ю. Гаджаровський.

Арештування у Варшаві.

Викрили фабрику бомб.

Варшава, 15. травня 1927.

Поліція одержала інформації, що в льокалі „Стражи Народової" переховується муніція і ручні гранати та що члени тої організації мають зброю без дозволу. Тому поліція ввійшла до льокалю „Стражи Нар." і арештувала 7 членів організації, між ними кап. Полонського.

Сверджено теж, що в льокалі „Нар. Стражі" є ляборіторія, яка фабрикувала бомби, що витискають сльози. Таких бомб уживано свого часу при розбиванні віч, зборів і демонстрацій.

На чолі „Стражи Нар." стояв пос. Мончинський, през. військової соймової комісії і проф. Льот, рез. полковник. Членом гол. управи був м. і. теперішній мін. залізниць Ромоцький, що після обняття теки міністра зложив мандат у „Стражі".

Пополудні поліція переводила ревізії в приватних мешканнях членів „Стражи". Загалом арештовано около 20 людей.

Варшавську залізн. стацію підпалено?

Варшава, 15. травня 1927.

Поліційне слідство виказало, що величезний огонь на варшавськім східнім залізничім двірці підложено. В звязи з цим арештовано 1 осіб, у цьому 10 робітників залізн. варстатів. Кажуть, що огонь підложили робітники з пімсти за те, що арештовано 14 залізн. робітників за крадіж матеріялу з варстатів. Втрати польського скарбу наслідком пожеж залізничого двірця Східна Варшава перевищають 4 міл. золотих. Підчас пожежі залізничих варстатів згоріло кількадесять вагонів, у цьому теж пульманівський вагон, який російське мін-ство залізниць закупило ще перед війною за 80.000 зол. рублів. Вагон цей був зроблений з бронзу, в середині вибиваний дорогою шкірою; на війні служив він вел. кн. Миколаєві Миколаєвичеві за головну кватиру. Як Варшаву заняли польські війська, взяли цей вагон для марш. Пілсудського.

Морози на Підкарпатті.

Коломия, 14. травня 1927.

На Підкарпатті і тепер кілька степенів морозу. Мороз заподіяв великі шкоди в садах і городах, а також знищив яких 50 прц. жита і всі вчасні бараболі. Дня 11. травня мороз доходив до 6° Ц. Цвіття в садах мороз знищив зовсім, не ощадив і листя, а також окопові ростини і зелениву. Барабулі треба буде наново садити, а відкіля візьме їх голодне населення?

Морози на Мадярщині.

Будапешт, 15. травня 1927.

Метеорольоґічний інститут у Будапешті стверджує, що від 50 літ не памятають у Мадярщині таких морозів. Найбільше шкід заподіяли травневі морози в околицях Кечкемету. Там померзли огірки, райські яблока, паприка, помідори. Потерпіли теж виноградники і жито, що вже є під цвітом. В Нодькереш змерзли плянтації салати. Околиця Токаю, славна виноградниками, пропорціонально не богато потерпіла.

Арештування українців у Самборі.

Львів, 17 травня 1927.

„Слово Польске" з 17. ц. м. подає, що поліція в Самборі арештувала кільканадцять місцевих українців. Арештування — пояснює „Сл. П." — є в звязи з викриттям у Самборі тайної української військової організації, котрої централею був нібито Самбір. Подробиці арештувань держать у тайні.

Зі спорту.

Україна — Спарта 4:3 (1:1).

Вчорашні змагання між цими двома дружинами, що відбулися в 11. год. передполуднем на спортовому грищі 19. п. п. на Цитаделі, стягнули до 300 осіб. Україна виступила до них у дещо зміненому складі, якого одначе не можна назвати щасливим. Особливо невставлення Люсчака в нападі, який у грі зі стрийською „Погонею" мав „пеха", відбилося на справности укр. нападу. А вже найгірше було з організаційного боку: Україна не подбала зовсім про забезпечення себе резервовими і коли ранений Грещук мусів зійти з грища, не було на його місце нікого! Таксамо було по павзі, коли то на грище вийшло з невідомих причин тільки 10 грачів України, які змагалися добрих 10 хвилин, поки зявився відповідний резервовий... А саме оба *goal*-і Спарти (третій був з карного) проти України впали в тому часі, коли в Україні грало тільки 10 грачів! — Докладне звідомлення з цих цікавих змагань подамо завтра.

НОВИНКИ.

— **Краєва Народня Канцелярія,** Львів, вул. Костюшка ч. 1 а, уділяє всяких правних порад та інформацій у справі громадських виборів.

— **„Союз українців м. Львова".** Остання „Рада" з 15. ц. м. подає, що в четвер (12. ц. м.) скликали львівські апартійники до салі Музичного Тов. ім. Лисенка установчі збори непартійних громадян українців, щоби заснувати апартійну політичну організацію під назвою „Союз українців м. Львова". Завданням цеї організації було згуртувати українське населення Львова і передмість під стягом апартійности на зразок Народньої Організації українців м. Львова з короткої доби захоплення її членами редакції „Ради". На зборах виголошено відповідний реферат і поведено дискусію. В ході дискусії зявився представник польської поліції Оленкевич з комісарами й агентами і розвязав збори, подаючи як причину, що нова організація має на меті продовжувати діяльність закритої Нар. Орг. українців м. Львова. „Рада" зазначує, що ця поінформованість поліції викликала серед присутніх здивування, бо „між зібраними переважали громадяни, які не були навіть членами закритої в квітні Нар. Орг. українців м. Львова". Предсідник п. В. Цимилов-Кульчицький закрив збори, а „на салі широко коментовано заяву комісаря поліції про „зовсім певні інформації" щодо характеру нової організації". Як бачимо, то зібрання основників Союзу українців м. Львова" відбувалося конспіративно, що конспірацію зберігає „Рада" й далі, бо не подає ані хто скликав збори, ані хто мав реферат, ані хто мав голос в дискусії. До тогож між зібраними „переважали громадяни, які не були навіть членами закритої в квітні Нар. Ор. українців м. Львова", отже *homines novi*, віддобуті ініціяторами зборів. Звичайно, в кожній роботі, веденій конспіративно, аж кишить від доносчиків, а часто і провокаторів. Чиж дивно, що хтось із „своїх" людей, втаємничених в цю акцію, повідомив поліцію? А сталось це після скінчення реферату і промов двох бесідників в дискусії. Виходить, що хтось із запрошених ініціяторами-конспіраторами зробив донос про збори. Хтож винен, що пп. апартійники добирають собі таких людців?

— **Арештування львівських злодіїв у Відні.** Ще в лютім злодії обікрали львівського купця Клянга на заг. шкоду 25 тис. зол. Потім поліція придержала якогось Бренера, що на вул. Леґіонів продавав золоту обручку. Він зізнав, що обручку має з крадежі у домі Клянга та що ватажком тої злодійської шайки є Мойсей Ґрос із Замарстинова. Поліція не могла вже арештувати ні ватажка шайки ні її членів, бо всі втікли безслідно. Пізніше розвідалася поліція, що злодії ті є вже у Відні, а навіть мала їх віденську адресу. Злодії скривалися у якоїсь Кляри Штехель із Рогатина, що тепер живе у Відні. Вислано стежні листи до Відня. Саме тоді один із тих вломників, Нірнберг доконав вломy у Відні і його придержано, ще заки надійшли стежні листи. Тепер арештовано й інших членів ватаги і їх передадуть польським властям.

— **„Сіють кукіль, а хочуть збирати пшеницю".** Дістаємо під цим заголовком таке письмо до поміщення: В дні 23. квітня около год. 5-ої рано йшов шляхом з Янова до Руської Рісни на роботу мулярський робітник Микола Троян, син Івана, замешкалий в Янові пов. Городок. В Домажирі, зараз за кінцем села стрінув його постерунковий з домажирського постерунку Лазаревич, що вертав з обхідної служби від сторони Кожич. Коли зрівнались оба прохожі, на гострий розказ постерункового: „*Stój!*" Троян зупинився, після чого постерунковий приступив до нього і крикнув: *Skąd ty idziesz?* — *Z Janowa* — відповів. — *Skąd ty jesteś?* — *Z Janowa.* — *Gdzie idziesz.* — *Do Ruskiej Rzęsny na robotę, bo tam kończę budowę.* — *Książkę wojskową masz?*

Przy sobie nie mam, zostawiłem ją w domu, by ją nie stracić przy robocie. Po drugie jestem w swej okolicy i wszędzie znany, to też i nie myślałem brać ze sobą. На ці слова постерунковий без дальших запитів замахнувся рукою і вдарив Трояна в лице так сильно, що він заточився (хоч він сильної будови!). Дальше Лазаревич став греміти: *Ty kabanie, ty sk...y synu, ty hajdamako, ja was wszystkich powystrzelam, jak psów! Marsz trzy kroki wstecz* і в тім моменті зняв з рамени кріс з наїженим баґнетом, а приложивши його до грудей заатакованого, гремів дальше: *Ty hajdamako, ty ruska świnio, twoja matka ruską k...ą była* (і богато ще гірших висловів). На одинокий запит заатакованого: *Proszę pana za co, co ja panu zawiniłem, co złego zrobiłem? Jeżeli jestem winnym, to proszę mnie aresztować, a nie zabijać na gładkiej drodze* — Лазаревич відскочив з крісом назад і зложився до стрілу; але завдяки тому, що в цій хвилині надійшли дві жінки з села, котрих атакуючий зочив, він занехав стрілу. Заатакований у смертельнім страху покликав на поміч проходячі жінки, що атакуючий бачучи, завернув і пішов до Домажира, лишивши заатакованого на місці. Троян охолонув і пішов за ним на постерунок, щоб пожалуватись перед комендантом, однак команданта не застав. Слід зазначити, що Лазаревич, хоч був у службі, був у підпитім стані. — Що на це власти? Хто у нас сіє незгоду і ненависть? І хтоб заручив невинність Трояна, колиб він був упав від кулі „геройського" нового постерункового? Чи не був би невинний спокійний горожанин по смерти зістав „бандитом"? А треба зазначити, що Троян є одним з найчесніших мущин у Янові. Питаємо: Чи вже в Польщі й небезпечно вийти з дому тому бідному робітникові за роботою до сусідніх околиць? До

того має братися вкінці цей робітник, коли на їздучого правною дорогою, чигає куля або багнет вжасто поете-румунського?

— З церковних справ. На основі виданого недавно шематизму Чина С. В. В. є тепер всіх членів того чина 363. З того: священиків 114, студентів 130, братів 117. Прибуток у порівнанні з попереднім роком 22 особи. Щодо походження, то василіяни діляться так: з Чехословаччини (два монастирі на Закарпаттю) є 2., з Мадярщини 14, з Югославії 9, з Румунії 16, з Галичини й ін. (Бразилія, Канада) 295. Ці цифри вказують наглядно, наскільки українським є Чин С. В. В. — Повасиліянській монастир у Вильні відібрано православним уже остаточно; він признаний державною властію. Установи, що містяться в ньому, а саме православна духовна семинарія і білоруська гімназія, мають з нього забратися. — По думці конкордату для духовних у Польщі визначено три великі: Мокотів (Варшава), Вронки (під Познанем) і Дрогобич (для „малополяків").

— Видавнича продукція на Вел. Україні. В минулому 1926 році вийшло на Вел. Україні 3.123 назв. книжок. З того українською мовою видано 1.591 назв, російською 1.412, жидівською 52, польською 27, молдавянською 18, німецькою 15, болгарською 9, англійською 1. Найбільше книжок українською мовою присвячено сільсько-господарським справам, а потім щойно слідують видання з ділянки красного письменства, агітаційна література, шкільні підручники. Найменше публікацій присвячено діточій освіті й діточому вихованню: книжок для дітей українською мовою вийшло ледви 63.

— Українська пісня на чужині. Дня 6. ц. м. бельгійський журнал „Ліеж Універзетер" дав великий концерт, складений із національних хорів ріжних народів: майже усіх славянських, англійського та шотляндського, фляндрійського, грузинського і жидівського. Найбільше точок програми виповнили українські хори, танці та гра на бандурі В. Емця. В деннику „L' Express" з дня 7-го ц. м. находимо такі замітки з вечора: Бандурист Василь Емець, що приїхав спеціяльно з Парижа, чарував слухачів дійсним мистецтвом своєї тужливої української бандури, на 36 струнах якої перебирає з подивугідною легкістю. Українські хори дали змогу авдиторії слухати з насолодою ці чудові співи, які ми колись чули в Консерваторії і які, хоча й не мали між собою професійних співаків, нічим не ріжнились від них. А українські національні танки були справді верхом вечора; їх соліст п. Білас своїм поривом і фантазією просто захоплював".

— Хліб знову подорожіє. На домагання пекарів, львівський магістрат повзолив на підвишку цін хліба з огляду на високі ціни житньої муки. На днях зібралася була цінникова комісія, щоб розглянути ці жадання пекарів. Тому, що в дискусії виявилося, що ціни жита постійно йдуть угору, комісія згодилася, щоби ціну житньої муки піднести з 74 на 78 сот. за кг., а це потягне за собою підвишку цін хліба до 77 сот. за кг. Ціни білого печива лишаються ті самі.

— Ще один, що купив „золотий" годинник. Шинкар Парнес із Полкова (п. Золочів) приїхав до Львова з 25 долярами і 500 зол. на закупно худоби для властительки дібр Габришевської. На вул. Сенаторській приступило до Парнеса двох людей, що говорили по сербськи і продали йому „дешево золотий годинник", бо за 15 дол. і 500 зол. Коли Парнес переконався, що впав жертвою обманців, пішов на поліцію і сказав, що на вул. Сенаторській грабіжники ограбили його. Тепер іще Парнес буде відповідати за те, що хотів увести в блуд поліцію.

— Санаторію для недужих на груди рішила збудувати Каса Хорих у Львові на полудневих узгірях при вул. Курковій. Це місце на основі опінії збору визначних лікарів надається дуже добре на згадану ціль. На проект будови дому санаторії розписано вже конкурс з речинцем для надсилки праць до 3. червня ц. р. Конкурсові нагороди визначено у висоті: перша 8.000, друга 5.000, третя 3.000 зол. Закупи проєктів по 1.000 зол.

— Зголошуйте пошесні недуги! Міський фізикат у Львові пригадує лікарям і особам до того обовязаним, що інфлюенца (еспанка), яка тепер так часто виступає у Львові, належить також до пошесних недуг і її по закону слід зголошувати в міському уряді здоровля, пл. Домбровського ч. 3. Хто не буде припоровлятися до обовязуючих приписів і не зголосить цієї недуги, буде караний гривною до 1.000 зол. або арештом до 3 місяців. Кара грошева і кара арешту може бути приворовлена одночасно.

☦ Посмертні згадки.

О. Архимандрит Тит Тарас Тимінський. З кінцем лютого ц. р. помер у Ростоках на Буковині о. Архимандрит Тит Тарас Тимінський, колишній кандидат на українського православного епископа на Буковині.

Родився він р. 1858 у Підвиківцях над Прутом, де його батько Юрій був бідним дяком, що мав усього 40 прагнин (городу і 30 гульденів річної платні), але вмів таки вивчити своїх четверо дітей в люди. До гімназії ходив Тит у Чернівцях і змалку захоплювався усім рідним. Найбільш одушевлявся Наумовичем, що був тоді й на Буковині взірцем письменности й патріотизму. В 7-ій класі відібрали Тита до війська, до полку артилерії, що стояв у Львові. Полкові старшини позволили йому вчитись до матури, яку здав екстерністом і записався на фільософію. У Львові познакомився з тодішнім українським життям. Заходив до академічного товариства „Дружній Лихвар", де стрічався з ідейною молодю, що стояла на чисто народнім ґрунті. Вислуживши три роки при війську, покинув Львів, вернув на Буковину, але через недостачу гроша мусів записатися в Чернівцях на теольогію. Тоді коли наша буковинська молодь, гуртуючись у насквізь москвофільському „Союзі", потопала в кромішній тьмі, він одушевлявся Шевченком і був свідомим українським націоналістом. Через свого брата Івана, урядовця дирекції скарбу, головного ініціятора заснування „Народного Дому" в Чернівцях, познакомився з О. Ю. Федьковичем, з яким жив аж до його смерти в дружніх взаєминах.

По укінченні теольогії був сотрудником у Берегометі, а опісля в Тороках на Гуцульщині, де померла йому дружина в молодому віці. Потім перенісся в Кіцманеччину, де був 10 літ парохом у Хлівищу, а вкінці перейшов знов на парохію до Довгополя над Білим Черемошем, де був аж до весни 1918 р. Був усюди примірним душпастирем і великим приятелем меншого брата. В Отаках, присілку Довгополя, вибудував школу своїм коштом, удержував довгі роки кількох учеників у Чернівцях, щедро спомагав бурси в Чернівцях і у Вижниці. Сам незвичайно працьовитий, цінив дуже всіх людей праці. Жив усе в як найкращих звязках з народніми вчителями.

Був членом „Просвіти" і „Наукового Товариства ім. Шевченка" і всіх буковинських товариств. Слідив усе пильно за всіми проявами нашого національного життя. Інтерес до науки не опускав його ніколи. Не було української книжки, якої би собі не спровадив. Побіч богословських книг читав залюбки фільософічні теорії Локка, Юма, Фаєрбаха, Геккеля, Вундта. Займався географією, антропольогією, етнографією; сам ще студентом богословія списував етнографічні матеріяли — драгоманівкою. Його величезна бібліотека, на яку обертав увесь лишній гріш, виповнювала дві кімнати. Були там книги з усіх областей людського знання в мовах українській, німецькій, російській та есперанто, якими Покійний дуже цікавився. Взагалі Він був високо освіченою людиною.

В політиці не брав активної участи, бо уважав себе до неї нездатним через свою незвичайну отвертість. Тільки в часописі „Буковині" публікував час до часу статті на біжучі теми. І так в 1892 році виступав він проти всемогучого тоді митрополита, Сильвестра Моряря-Андрієвича, який у спілці з тодішнім президентом краю, бароном Алезанім, нищив усе українське, а Покійного мав особливо на оці як українця і „соціяліста" — в цілій низці статтей в „Буковині", що вийшли опісля відбиткою п. з. „Пастирске посланиє митрополита Моряря та єго румунізаторскі змагання супроти православних Русинів на Буковині". — Відважно, по мужеськи виступав він проти господарки загорілого румунізатора і то тоді, коли одні наші священики ховали голови в пісок, а інші таки отверто прикидалися волохами! Думки, які висловлював тоді Покійний у своїх статтях, лишилися до кінця дороговказом у церковній політиці українців на Буковині. Вже тоді домагався Покійний від австрійського правительства поділу православної дієцезії на дві, волоську та українську, з окремими консисторіями і владиками.

Аж по берестейському мирі в 1918 р. австрійське правительство, яке вже й до війни давало українцям на Буковині деякі концесії в церковній адміністрації, — рішилося перевести в діло поділ дієцезії на дві з окремими владиками під спільним митрополитом. І тоді то вибір міродатних кругів на особу грядучого владики впав на Покійного. Австрійське правительство іменувало його Архимандритом і мало в порозумінні з ним відділити українську територію та утворити окрему консисторію. Вибір на особу владики не міг бути кращий. Одначе радість українців на Буковині не тревала довго, бо скінчилася з розвалом Австрії. І так не довелось Покійному здійснити свої патріотичні пляни для добра українського народу на Буковині.

В листопаді 1918 р. заняли Буковину румуни. В короткім часі українці стратили все, за що боролися цілі десятки літ. Тодішній румунський міністр для Буковини Фльондор, зажадав зараз димісії О. Архимандрита, а коли Покійний не хотів добровільно на це згодитись, то Фльондор його сам усунув, призначивши йому смішну пенсію, бо аж 500 леїв місячно, саме стільки, щоб не вмерти з голоду. По спенсіонуванні перебував Покійний ще два роки в Черніцях, а опісля перейшов до свого сина Володимира, пароха в Ростоках. Легко зносив Покійний Тимінський невзгодини останніх літ, бо для себе майже нічого не вимагав. Боліло його тільки те, що кбожество не дозволяло йому спішити з помічю іншим, до чого був привик, а пригнобловало його тільки одно: народнє лихоліття. Маючи з природи залізне здоровля, гас Покійний в останніх роках на очах. Але ніколи не опускав його давній оптимізм. До останньої хвилі вірив, що правда переможе, що теперішня хвилина в житті нашого народу це тільки чорний привид, який мине скоро, що такий нарід, як наш, що виявив стільки відпорности, ніколи не пропаде і вкінці осягне те, до чого змагає.

І так зійшов супокійно в могилу великий ідеаліст, незвичайно людяний і праведний священик, горячий український патріот, безперечно один з найбільших українців, яких видала буковинська українська земля.

ОПОВІСТКИ.

Виділ Т-ва **„Українська Студентська Громада в Кракові"** взиває в посліднє цею дорогою п. Карпінського Романа, бувшого студента прав Ягайлонського Університету в Кракові, щоби до двох тижнів від дня оголошення вирівнав довг, якого речинець звороту вже давно минув. В противнім разі справу віддасться на судову дорогу. — За Виділ: *Латишевський Мирон* голова, *Гайдукевич Ол.* секретар.

Конкурс

Управа монастиря С. С. Василіянок в Яворові

оголошує отсим конкурс на дві учительські посади 1) професора фізики і природи, 2) рисунків і ручних робіт з кваліфікаціями до навчання в учительських семинарах. Платня після умови. 2147 2-3

Подяка.

Невмолима смерть забрала нам найдорощого мужа і батька Володимира Семкевича, начальника стації в Жидачеві. Прибитим тяжким горем зізза несподіваного удару наспіли від знакомих, товаришів, рідні, заяви щирого співчуття. Тому почуваємося до великого обовязку цею дорогою зложити щиру подяку всім тим, що в так тяжкій для нас хвилі спішили з помічю та розрадою. Спеціяльну подяку складаємо Впр. о. кан. Раковському Михайлові, який крім участи в похоронах положив богато старань в їх уряджуванню, Пр. о. Гавлюкові Михайлові за участь і за виявл співчуття, як також Пр. о. кат. Зайонцові за участь в похоронах. Щиру подяку складаємо церковному брацтву і хорові, заліз. орхестрі з Ходорова, делегації з станиславівської дирекції зал. і іншим делегаціям, громадянам обох обрядів міста Жидачева і всім, що поспішили віддати послідну прислугу і відпровадили нашого незабутнього мужа і батька на місце вічного спочинку. Нехай Всевишній винагородить всім за щирі труди і добрі ради, нехай сторицею заплатить за пролиті сльози. Ми не в силі подякувати всім тим, котрі причинилися до звеличання памяти покійного, тому нехай цею дорогою приймуть від нас щире-сердечне „Спасибіг". — *Текля* жена, *Володимир, Богдан, Ольга, Ірина, Анна, Генрика* — діти, *Ірина Заяць* — сестра, *Роман* — брат.

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Дмитро Когут Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів Ринок ч. 10.